

Snemanden

»Det skrupknager i mig, så dejligt koldt er det!« sagde snemanden. »Vinden kan rigtignok bide liv i en! Og hvor den gloende der, hun glør!« Det var solen han mente, den var lige ved at gå ned. »Hun skal ikke få mig til at blinke, jeg kan nok holde på brokkerne!«

Det var to store, trekantede tagstensbrokker han havde til øjne, munden var et stykke af en gammel rive, derfor havde han tænder.

Han var født under hurraråb af drengene, hilst af bjældeklang og piskesmæld fra kanerne. Solen gik ned, fuldmånen stod op, rund og stor, klar og dejlig i den blå luft.

»Der har vi hende igen fra en anden kant!« sagde snemanden. Han troede at det var solen der viste sig igen. »Jeg har vænnet hende af med at glo. Nu kan hun hænge der og lyse op at jeg kan se mig selv. Vidste jeg bare hvorledes man bærer sig ad med at flytte sig! Jeg ville så gerne flytte mig! Kunne jeg det, ville jeg nu ned at glide på isen som jeg så drengene gøre det, men jeg forstår ikke at løbe!«

»Væk! Væk!« bjæffede den gamle lænkehund. Han var noget hæs, det havde han været siden han var stuehund og lå under kakkellovnen. »Solen vil nok lære dig at løbe! Det så jeg med din formand i fjor og med hans forman. Væk! Væk! Og væk er de alle!«

»Jeg forstår dig ikke, kammerat!« sagde snemanden, »skal *den* deroppe lære mig at løbe?« Han mente månen, »ja, hun løb jo rigtignok før da jeg så stift på hende, nu lister hun fra en anden kant!«

»Du ved ingenting!« sagde lænkehunden, »men du er da også nylig klattet op! Den du nu ser, kaldes månen, den der gik, var solen, hun kommer igen i morgen, hun lærer dig nok at løbe ned i voldgraven. Vi får snart forandring i vejret, det kan jeg mærke på mit venstre bagben, det jager i det. Vi får vejrskifte!«

»Jeg forstår ham ikke!« sagde snemanden, »men jeg har en fornemmelse af at det er noget ubehageligt han siger. Hun der gloede og gik ned, som han kalder solen, hun er heller ikke min ven, det har jeg på følelsen!«

»Væk! Væk!« bjæffede lænkehunden, gik tre gange rundt om sig selv og lagde sig så ind i sit hus for at sove.

Der kom virkelig forandring i vejret. En tåge så tyk og klam lagde sig i morgenstunden hen over hele egnen. I dagningen luftede det, vinden var så isnende, frosten tog ordentlig tag, men hvor det var et syn at se da solen stod op! Alle træer og buske stod med rimfrost, det var som en hel skov af hvide koraller, det var som om alle grene var overdænget af strålehvide blomster. De uendelig mange og fine forgreninger, dem man om sommeren ikke kan se for de mange blade, kom nu frem hver evige en. Det var en knipling og så skinnende hvid som strømmede der en hvid glans ud fra hver gren. Hængebirken bevægede sig i vinden, der var liv i den, som i træerne ved sommertid; det var en mageløs dejlighed! Og da solen så skinnede, nej, hvor funkede det hele, som om det var overpudret med diamantstøv, og hen over jordens snelag glimrede de store diamanter, eller man kunne også tro at der brændte utallige små bitte lys, endnu hvidere end den hvide sne.

»Det er en mageløs dejlighed!« sagde en ung pige som med en ung mand trådte ud i haven og standsede just ved snemanden hvor de så på de glimrende træer. »Dejliger syn har man ikke om sommeren!« sagde hun, og hendes øjne strålede.

»Og sådan en karl som ham der har man nu slet ikke!« sagde den unge mand og pegede på snemanden. »Han er udmærket!«

Den unge pige lo, nikkede til snemanden og dansede så med sin ven hen over sneen, der knirkede under dem som om de gik på stivelse.

»Hvem var de to?« spurgte snemanden lænkehunden, »du er ældre på gården end jeg, kender du dem?«

»Det gør jeg!« sagde lænkehunden. »Hun har jo klappet mig, og han har givet mig et kødben, dem bider jeg ikke!«

»Men hvad forestiller de her?« spurgte snemanden.

»Kærrrr-restefolk!« sagde lænkehunden. »De skal flytte i hundehus og gnave ben sammen. Væk! Væk!«

»Har de to lige så meget at betyde som du og jeg?« spurgte snemanden.

»De hører jo til herskabet!« sagde lænkehunden, »det er rigtignok såre lidt man ved når man er født i går! Det mærker jeg på dig! Jeg har alder og kundskab, jeg kender alle her på gården! Og jeg har kendt en tid hvor jeg ikke stod her i kulde og lænke. Væk! Væk!«

»Kulden er dejlig!« sagde snemanden. »Fortæl, fortæl! Men du må ikke rasle med lænken, for så knækker det i mig!«

»Væk, væk!« bjæffede lænkehunden. »Hvalp har jeg været, lille og yndig, sagde de, da lå jeg i fløjsstol derinde på gården, lå i skødet på det øverste herskab, blev kysset i flaben og visket om poterne med broderet lommelørklæde. Jeg hed »den dejligste«, »nussenussebenet«, men så blev jeg dem for stor! Så gav de mig til husholdersken. Jeg kom i kælderetagen! Du kan se ind i den hvor du står, du kan se ned i kammeret hvor jeg har været herskab, for det var jeg hos husholdersken. Det var vel et ringere sted end ovenpå, men her var mere behageligt. Jeg blev ikke krammet og slæbt om med af børn som ovenpå. Jeg havde lige så god føde som før og meget mere! Jeg havde min egen pude, og så var der en kakkelovn, den er på denne tid det dejligste i denne verden! Jeg krøb helt ind under den så at jeg blev borte. O, den kakkelovn drømmer jeg endnu om. Væk! Væk!«

»Ser en kakkelovn så dejlig ud?« spurgte snemanden. »Ligner den mig?«

»Den er lige det modsatte af dig! Kulsort er den! Har en lang hals med messingtromle. Den æder brænde så at ilden står den ud af munden. Man må holde sig på siden af den, tæt op, ind under den, det er en uendelig behagelighed! Du må ind ad vinduet kunne se den der hvor du står!«

Og snemanden så, og virkelig så han en sort blankpoleret genstand med messingtromle. Ilden lyste ud forneden. Snemanden blev ganske underlig til mode; han havde en fornemmelse han ikke selv kunne gøre sig rede for. Der kom over ham noget han ikke kendte, men som alle mennesker kender når de ikke er snemænd.

»Og hvorfor forlod du hende?« sagde snemanden. Han følte at det måtte være et hunkønsvæsen. »Hvor kunne du forlade et sådant sted?«

»Det var jeg nok nødt til!« sagde lænkehunden, »de smed mig udenfor og satte mig her i lænke. Jeg havde bidt den yngste junker i benet, for han stødte fra mig det ben jeg gnavede på, og ben for ben, tænker jeg! Men det tog de ilde op, og fra den tid har jeg stået i lænke og har mistet min klare røst, hør hvor hæs jeg er: Væk! Væk! Det blev enden på det.«

Snemanden hørte ikke mere efter, han så stadig ind i husholderskens kælderetage, ned i hendes stue hvor kakkelovnen stod på sine fire jernben og viste sig i størrelse som snemanden selv.

»Det knager så underligt i mig!« sagde han. »Skal jeg aldrig komme derind? Det er et uskyldigt ønske, og vore uskyldige ønsker må dog vist blive opfyldt. Det er mit højeste ønske, mit eneste ønske, og det ville være næsten uretfærdigt om det ikke blev stillet tilfreds. Jeg må derind, jeg må hælde mig op til hende, om jeg også skal knuse vinduet!«

»Der kommer du aldrig ind!« sagde lænkehunden, »og kom du til kakkelovnen, så var du væk, væk!«

»Jeg er så godt som væk!« sagde snemanden, »jeg brækker over, tror jeg!«

Hele dagen stod snemanden og så ind ad vinduet. I tasmørket blev stuen endnu mere indbydende. Fra kakkelovnen lyste det så mildt som ikke månen lyser og heller ikke solen, nej, som kun kakkelovnen kan lyse når der er noget i den. Gik de med døren, så slog luen ud, det var den i vane med. Det blussede ordentligt rødt i snemandens hvide ansigt, det lyste rødt lige op ad hans bryst.

»Jeg holder det ikke ud!« sagde han. »Hvor det klæder hende at række tungen ud!«

Natten var meget lang, men ikke for snemanden, han stod i sine egne dejlige tanker, og de frøs så de knagede.

I morgenstunden var kældervinduerne frosset til, de bar de dejligste isblomster nogen snemand kunne forlange, men de skjulte kakkelovnen. Ruderne ville ikke tøj op, han kunne ikke se hende. Det knagede, det knasede, det var just et frostvejr der måtte fornøje en snemand, men han var ikke fornøjet. Han kunne og burde have følt sig så lykkelig, men han var ikke lykkelig, han havde kakkelovnslængsel.

»Det er en slem syge for en snemand!« sagde lænkehunden, »jeg har også lidt af den syge, men jeg har overstået den! Væk! Væk! – Nu får vi vejrskifte!«

Og der blev vejrskifte, det slog om i tøj.

Tøvejret tog til, snemanden tog af. Han sagde ikke noget, han klagede ikke, og det er det rigtige tegn.

En morgen styrtede han. Der stak noget ligesom et kosteskaf i vejret hvor han havde stået, det havde drengene rejst ham om.

»Nu kan jeg forstå det med hans længsel!« sagde lænkehunden, »snemanden har haft en kakkelovnsskraber i livet! Det er den som har rørt sig i ham, nu er det overstået. Væk! Væk!«
Og snart var også vinteren overstået.

»Væk, væk!« bjæffede lænkehunden, men småpigerne på gården sang:

»Skyd frem, skovmærke! frisk og prud,
hæng, pill! din uldne vante ud,
kom, kukker, lærke! syng, vi har
alt forår sidst i februar!

Jeg synger med, kukkuk! Kvivit!

Kom, kære sol, kom sådan tit!«

Så tænker ingen på snemanden!